

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура наукового мовлення

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки; 01 Освіта /Педагогіка (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 Філологія; 014 Середня освіта (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.01 Українська мова та література; 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) (шифр і назва спеціалізації)

Розробник: Пілецький В.І. доцент, кандидат філологічних наук

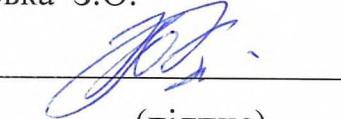

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута на засіданні катедри української мови імені професора Івана Ковалика

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

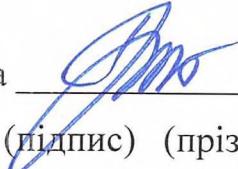
Завідувач катедри Купчинська З.О.

(Купчинська З.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«31» серпня 2023 р

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

«31» серпня 2023 р. Голова
(Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		дenna форма навчання
Кількість кредитів - 3	(Галузь знань)	Нормативна
	(шифр, назва)	за вибором студента
Модулів -1	035 Філологія	Рік підготовки 3
	(шифр, назва)	
Змістових модулів - 3	035.01 Українська мова та література	
Курсова робота		Семестр
Загальна к-сть год. - 90		6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 2,5		<p>Лекції</p> <p>32</p> <p>Практичні</p> <p></p> <p>Самостійні</p> <p>58 год.</p> <p>ІНДЗ</p> <p>Вид контролю: залік</p>

Мета та завдання навчальної дисципліни

Спецкурс спрямований на опанування теоретичних основ культури наукового мовлення та використання набутих знань у написанні й редагуванні наукових праць різних жанрів, а також на формування в студентів практичних навичок усного наукового мовлення.

Результати навчання:

- **знати:** основні етапи формування наукового стилю сучасної української літературної мови; понятійний зміст основних поняття курсу: наукове

мовлення, фахова мова, культура мови, науковий стиль, його специфічні риси і функції, підстилі наукового мовлення і їхні жанри, специфіка усного та писемного різновидів наукового мовлення, мовні особливості різних жанрів наукового мовлення, особливості мовленнєвого етикету в сфері науки;

- **вміти:** аналізувати мовну специфіку різних жанрів наукового стилю, виявляти типові відхилення від мовних норм, застосовувати набуті знання в написанні курсових, дипломних і магістерських робіт, користуватися різними видами термінологічних словників.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Культура наукового мовлення. Наукове мовлення як об'єкт дослідження. Усна і писемна форма наукового мовлення. Поняття «культура наукового мовлення». Правила подавання й сприймання наукової інформації. Мовні помилки при слуханні та говорінні під час обміну науковою інформацією. Мовні особливості наукового етикету.

Змістовий модуль II

Мовленнєва майстерність педагога. Стилі педагогічного спілкування на наукові теми. Особливості наукового спілкування викладача й студента. Мовні бар'ри під час такого спілкування. Мовні засоби науково-педагогічного спілкування.

Змістовий модуль III

Мовні засоби наукового тексту. Загальномовна, загальнонаукова й термінна лексика в науковому тексті. Вимоги до терміновжитку в науковому тексті. Морфологічні та синтаксичні особливості наукового тексту. Мовна специфіка різних жанрів наукового мовлення. Проблеми збереження української мовної своєрідності наукового тексту. Національномовна специфіка українського наукового терміна. Відродження репресованих термінів. Роль та місце іншомовних термінів у різних терміносистемах. Сучасні проблеми термінної лексикографії.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма				
	Усього о	у тому числі			
		л	п	інд.	спс
1	2	3	4	5	6
Модуль I					
Змістовий модуль I Культура наукового мовлення					
Наукове мовлення як об'єкт дослідження. Усна й писемна форми наукового мовлення. Основні етапи розвитку наукового стилю української мови. Поняття про культуру наукового мовлення. Специфіка обміну науковою інформацією. Слухання й говоріння в науковому спілкуванні. Міжособистісна взаємодія при науковому спілкуванні. Мовна специфіка наукового етикету.	12	12			
Змістовий модуль II Мовленнєва майстерність педагога					
Мовленнєва майстерність педагога. Наукове спілкування педагога й студента. Способи й засоби подолання бар'єрів у науковому спілкуванні.	10	10			
Змістовий модуль III Мовні засоби наукового тексту.					
Лексика й синтаксис наукового тексту. Вимоги до терміновжитку в науковому тексті. Національномовна специфіка українського терміна. Відродження репресованих термінів. Синонімія й варіантність у науковому тексті. Використання комп'ютера в дослідженнях з культури наукового мовлення.	14	14			
Усього годин	36	36			

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура наукового мовлення. Основні етапи розвитку наукового стилю української мови Усна й писемна форми наукового мовлення. Комунікативні бар'єри при науковому мовленні і способи їх подолання.	20
2	Мовленнєва майстерність педагога. Стилі педагогічного спілкування на наукові теми. Особливості наукового спілкування викладача й студента. Мовні бар'єри під час такого спілкування. Мовні засоби науково-педагогічного спілкування	20
3	Проблеми збереження української мовної своєрідності в науковому тексті. Мовна специфіка українського терміна. Проблеми творення й функціонування найменувань	18

	процесових понять. Іншомовні терміни в науковому тексті. Сучасні термінні словники української мови, їх азагальний аналіз. Проблеми впорядкування новітньої української наукової термінології	
	Разом	58

Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1 15 балів	Змістовий модуль 2 15 балів	Змістовий модуль 3 20 балів	50 балів	100
Культура наукового мовлення	Мовленнєва майстерність педагога	Мовна своєрідність наукового тексту		

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		екзамен
A	90 – 100	5	Відмінно	
B	81 – 89	4	Дуже добре	екзамен
C	71 – 80		Добре	
D	61 – 70	3	Задовільно	
E	51 - 60		Достатньо	

Рекомендована література

1. Антисуржик. За заг. Редакцією О.Сербенської. – Львів, 1994.
2. Гринчишин Д., Капелющний А, Сербенська О, Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. – Львів, 1996.
3. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство. Львів, 1994.
4. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 2001.

5. Проблеми української термінології. Вісник національного університету «Львівська політехніка». - № 453. 2002; № 490. – 2003; № 503. – 2004; № 538. – 2005.
6. Семеног О.М. Культура наукової української мови. – К., 2010.
7. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. За ред. Лариси Масенко. – К, 2005.
8. Українська термінологія і сучасність. Збірник наукових праць. – Вип. VI. – 2005; вип. VIII. – 2009.
9. Філоненко М.М. Психологія спілкування. – К., 2008.
10. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування. – К., 2007.
11. Ярема Степан. На теми української наукової мови. – Львів, 2002.